

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Jan Kozubík
Téma práce:	Uznávání cizích rozhodnutí o osvojení páry stejného pohlaví
Rozsah práce	117.325 znaků
Datum odevzdání práce:	9. 11. 2022

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autor si pro svou diplomovou práci zvolil téma z oboru mezinárodního práva soukromého, přesněji mezinárodního rodinného práva, a to uznávání cizích rozhodnutí o osvojení páry stejného pohlaví. S ohledem na

- a) společenský vývoj a diskusi k právům párů stejného pohlaví;
- b) aktuální judikaturu Ústavního soudu ČR k návrhu na zrušení části § 63 odst. 1 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZMPS“); a
- c) novou legislativní iniciativu Evropské komise v oblasti uznávání rodičovství,

je diplomantem zvolené téma velmi aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zkoumaná otázka je ve vnitrostátních pramenech práva pokryta v zásadě jen jedním paragrafem zvláštní části ZMPS. Zpracování tématu v rozsahu diplomové práce tak předpokládá především hlubší analýzu soudních rozhodnutí, a to jak domácích, tak i zahraničních, včetně judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) a Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“), a dále názorů a stanovisek zastávaných v odborné literatuře. Nabízí se také prostor pro srovnání s cizími právními řádů. Náročnost tématu tak bez pochyby odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci.

Autor si v úvodu diplomové práce poměrně skromně klade za cíl analýzu tématu především z pohledu české právní úpravy, nicméně ve skutečnosti jde dál, když českou právní úpravu hodnotí z pohledu mezinárodního práva a práva unijního, zejména z pohledu závěrů, k nimž ve svých rozhodnutích dospěly ESLP a SDEU. Používá přitom nejenom tradiční zdroje informací, tj. prameny právní úpravy, odbornou literaturu a judikaturu, ale i zkušenosti právníků, kteří se podílí na řešení konkrétních případů, ať už jde o advokáty či právníky Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí.

Autor používá především analytickou metodu, nezůstává rozhodně jen na povrchu, jednotlivým aspektům zvoleného tématu se věnuje do hloubky, což rozhodně zvyšuje kvalitu práce. Analýzu dále autor vhodně doplňuje metodou srovnávací. Oceňuji dále i to, že se autor nebojí prezentovat své názory a úvahy *de lege ferenda*.

3. Systematické členění práce a formální stránka

Práce je přehledně členěna. V úvodní části autor nejprve uvádí do tématu známým citátem předsedkyně Evropské komise, dále pak vymezuje cíl své diplomové práce a podrobněji naznačuje, jakým otázkám se bude věnovat. Na tento přehled pak navazuje hlavní část práce rozdělená do čtyř kapitol, přičemž autor logicky postupuje od úvodu do problematiky osvojení páry stejného pohlaví v první kapitole a popisu pramenů právní úpravy v druhé kapitole, k analýze relevantní judikatury a k vlastním úvahám a hodnocením a jejich shrnutí v závěru práce.

Po formální stránce nelze diplomové práci v zásadě nic vytknout. Oceňuji především to, jak úsporně autor přistupuje k popisu relevantních právních pramenů, nezahlučuje text přímými citacemi. Práce je velmi dobře čitelná, autor používá jazyk a styl odpovídající odbornému právníckému pojednání. Pravopisné chyby či překlepy se v práci vyskytují ojediněle, je evidentní, že autorův přístup je precizní a dbá i na formální stránku.

4. Vyjádření k obsahu práce

Diplomovou práci celkově hodnotím jako mimořádně zdařilou. Autor se zvolenému tématu věnuje velmi precizně. Se závěry autora souhlasím, k obsahu práce mám jen následující drobné připomínky a postřehy.

Na str. 10 autor odkazuje na příklad rozporu uznání cizího osvojení s veřejným pořádkem uvedený v odborné literatuře (viz citace v poznámce pod čarou č. 22). Jde o případ, kdy by osvojitelem byla osoba pravomocně odsouzená za pohlavní zneužívání. Dovolují si polemizovat s tím, zda by tato skutečnost založila až překážku rozporu s veřejným pořádkem. Podle mého názoru by takové cizí rozhodnutí neprošlo již testem přípustnosti osvojení podle hmotněprávních ustanovení českého práva, a to s ohledem na § 795 druhou větu zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“).

Na str. 37 autor poukazuje na nedostatky závěrů doposud dovozených v judikatuře SDEU. Jakkoli jeho pocity ve vztahu k nerovnému postavení párů stejného pohlaví sdílím, je nutné si v této souvislosti uvědomit limity, v nichž se rozhodovací pravomoc SDEU pohybuje, tj. limity pravomocí Evropské unie, které jí klade primární právo, zejména pak právo členských států na národní identitu ve smyslu čl. 4 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. Alespoň částečné řešení v oblasti pobytových práv pro osoby, které zůstávají občany třetích států, protože jim právo členského státu nepřiznává státní občanství, přinesl rozsudek ve věci *Coman, C-673/16*.

Na str. 39 mám připomínku k označení funkce vedoucího Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí, správně má být ředitel, nikoli předseda.

Na str. 42 autor zmiňuje plán Evropské komise předložit na konci roku 2022 návrh nařízení o uznávání rodičovství. Návrh byl oficiálně předložen začátkem prosince 2022, tj. až po odevzdání diplomové práce.¹ Autor by mohl v rámci obhajoby stručně pojednat o tom, zda a jak by přijetí tohoto návrhu mohlo v budoucnu ovlivnit uznávání cizích rozhodnutí o osvojení.

---

¹ https://commission.europa.eu/document/928ae98d-d85f-4c3d-ac50-ba13ed981897_en.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl vymezený v úvodu práce se diplomantovi podařilo naplnit. Diplomová práce poskytuje velmi kvalitní analýzu zkoumaného problému a s ohledem na aktuálnost tématu by si zasloužila být publikována.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomová práce je důkazem, že diplomant je schopen samostatné a velmi kvalitní odborné práce. Vychází-li autor z cizích zdrojů, vždy je náležitě cituje. Diplomová práce prošla kontrolou na plagiáty.
Logická stavba práce	Členění práce má svoji vnitřní logiku, autor postupuje systematicky od obecných otázek k jádru tématu, které pak velmi vhodně doplňuje svými úvahami a návrhy.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomová práce je postavena na zpracování širokého spektra zdrojů. Autor nevychází jen z domácí a zahraniční odborné literatury, podrobně analyzuje rozhodnutí soudů a vedle toho využívá i méně obvyklé zdroje, jako jsou praktické zkušenosti advokátů či právníků Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Autorovy vlastní závěry a úvahy <i>de lege ferenda</i> jsou tak vystavěny na důsledně zjištěných informacích. Oceňuji mimo jiné i to, že se autor nezahlučuje text práce přímými citacemi, místo využívá pro hlubší analýzu a vlastní úvahy nad dílčími otázkami. Závěry jiných autorů pak cituje v nezbytné míře a v souladu s normou.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Diplomová práce je vystavěna zejména na kvalitní analýze, která je místy doplněna srovnávací metodou, přičemž autor se snaží zkoumané téma analyzovat do hloubky a z různých úhlů pohledu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je standardní, přehledná, odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Autor nepoužívá žádné grafické pomůcky.

Jazyková a stylistická úroveň	K formální stránce diplomové práce nemám výhrady, až na ojedinělé výjimky (zejména pravopisného charakteru) práce neobsahuje chyby.
-------------------------------	---

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě. Otázky k zodpovězení při obhajobě: Diplomanta bych požádala, aby se v rámci obhajoby stručně vyjádřil k novému návrhu Evropské komise nařízení o rodičovství. Zajímá mě především jeho dopad na současnou právní situaci v České republice a dále vztah k projektu Haagské konference mezinárodního práva soukromého. Je možné, aby v budoucnu vedle sebe obstály unijní a globální unifikace norem mezinárodního práva soukromého?
Navržený klasifikační stupeň	S výhradou výsledku obhajoby navrhuji klasifikační stupeň výborný.

V Praze dne 27. prosince 2022

JUDr. Marta Zavadilová, Ph.D.
oponentka diplomové práce